

PLATFORMA AKTIVNÍHO OBČANSTVÍ:

ENERGETICKÁ ÚČINNOST

Závěrečná zpráva o konzultaci – červen 2024

*Analýzu provedla a zprávu vypracovala organizace Make.org.
Platformu realizovala a moderování prováděla společnost Open Source Politics.*

**MAKE.
ORG**

**Open
Source
Politics**

OBSAH

Shrnutí.....	strana 3
1. Úvod.....	strana 4
2. Metodika.....	strana 5
3. Přehled.....	strana 6
4. Hloubková analýza.....	strana 8
Informovanost.....	strana 8
Energetická modernizace budov.....	strana 11
Doprava a měkká mobilita.....	strana 13
Energie z obnovitelných zdrojů.....	strana 15
Podpora a dotace.....	strana 17
Výroba a ukládání zelené energie.....	strana 19
Solidarita.....	strana 20
Vytápění.....	strana 20
Osvětlení.....	strana 22
Zelená a ohleduplná prostranství.....	strana 22
5. Závěry.....	strana 24

SHRNUTÍ

Ve snaze více zapojit občany do diskuse o evropských otázkách spustila Evropská komise Platformu aktivního občanství, která se zaměřuje na energetickou účinnost. Tato platforma, která je dostupná ve všech úředních jazycích EU, umožnila od 15. února 2024 do 31. května 2024 online diskusi, přičemž souběžně byla uspořádána doplňující panelová diskuse občanů.

V této zprávě jsou popsány hlavní závěry online diskuse – seskupené do deseti oblastí a 25 témat. Mezi relevantní výsledky patří důležitost zvyšování povědomí, zjednodušení postupů energetické modernizace budov, podpora udržitelné dopravy a zvýšení podpory obnovitelných zdrojů energie. Občané vyzdvihli důležitost kolektivních opatření, vzdělávacích iniciativ a zjednodušení byrokratických postupů pro posílení energetické účinnosti.

1. ÚVOD

Aby byla zajištěna větší účast občanů na evropské úrovni, našla Evropská komise nové způsoby, jak občany EU zapojit. K **tématu energetické účinnosti** byla spuštěna Platforma aktivního občanství, která umožňuje odpovídající online diskusi. Diskuse probíhala ve všech úředních jazycích EU a bylo možné se do ní zapojit od 15. února 2024 do 31. května 2024. Souběžně s digitálními diskusemi byla uspořádána **panelová diskuse občanů**, která se rovněž zabývala energetickou účinností. Online výsledky byly prezentovány během druhého a (závěrečného) třetího zasedání panelové diskuse, čímž se propojily online a offline metody účasti.

Jak je uvedeno níže, na konzultační platformě věnované diskusím občanů o energetické účinnosti bylo shromážděno **273 příspěvků od občanů** a dále **140 komentářů** a **230 vyjádření souhlasu**. Díky tomuto digitálnímu způsobu zapojení mohlo k celému procesu přispět **téměř 300 občanů**, kteří tak přímým způsobem obohatili evropský rozhodovací proces.

Tato zpráva obsahuje závěrečnou analýzu všech příspěvků, které byly shromážděny a analyzovány podle **oblastí** odpovídajících nejčastějším **tématům občanů** na základě jejich příspěvků.

Během této konzultace obecně převažovaly diskuse týkající se **pěti hlavních oblastí**, v rámci nichž bylo shromážděno velké množství příspěvků: 1) zvyšování povědomí (občanů a institucí), 2) energetická modernizace budov, 3) udržitelné a nové formy mobility, 4) energie z obnovitelných zdrojů a 5) podpora a dotace jako páka k prosazení odpovědnější spotřeby.

V této zprávě bude nejprve nastíněna metodika analýzy a poté bude uveden přehled vývoje v rámci platformy. Tento přehled je rozdělen na informace o počtu účastníků a obecný nástin obsahu. Zpráva pak poskytuje podrobnou analýzu každé oblasti tím, že se zabývá každým tématem občanů, a uvádí příklady názorů občanů z Platformy aktivního občanství. Závěrem je v poslední kapitole uvedeno shrnutí obsahu a krátká diskuse.

2. METODIKA

K identifikaci obsahu diskuse na Platformě aktivního občanství v souvislosti s energetickou účinností byla použita třístupňová metodika. Tato metodika zajišťuje přesné prozkoumání příspěvků občanů k různým tématům. Kromě toho umožňuje odpovídající sdružení a seskupení myšlenek, díky čemuž je možné určit hlavní směry diskuse. Tím je dosaženo řádné rovnováhy mezi seskupením podobných příspěvků a zajištěním vysoké úrovně podrobnosti.

KROK 1 KVANTITATIVNÍ ANALÝZA příspěvků a komentářů: byly identifikovány hlavní oblasti diskuse. K jejich identifikaci použil tým pro analýzu tematický přístup: označení každého příspěvku příslušnými tématy. To umožnilo stanovit priority mezi návrhy předloženými občany.

KROK 2 ANALÝZA PŘÍSPĚVKŮ v rámci oblastí: manuálně prováděná kvalitativní analýza. Zahrnovala seskupení příspěvků podle témat, jež vedlo k formulaci „témat občanů“, která se určila podle jejich výskytu v rámci dané oblasti.

KROK 3 Zohlednění KOMENTÁŘŮ A VYJÁDŘENÍ SOUHLASU: u každého příspěvku a komentáře (pokud byly považovány za vhodné) byla provedena analýza, přičemž některé příspěvky, které byly pro dané téma ilustrativní, byly zdůrazněny.

SLOVNÍČEK POJMŮ

- **Příspěvkem** se rozumí jedna položka sdílená účastníkem na platformě.
- **Komentáři** se rozumí písemné reakce účastníků na původní příspěvek. Komentáře zahajují debatu k původnímu tématu a umožňují účastníkům vzájemně komunikovat.
- **Vyjádřeními souhlasu** se rozumí reakce účastníků, kteří chtějí podpořit konkrétní příspěvek. U některých příspěvků vyjádření souhlasu není.
- **Oblastmi** se rozumí názvy, které spojují myšlenky velkého množství příspěvků
- **Tématy občanů** se rozumí podkategorie oblastí, které zahrnují jeden nebo více příspěvků.

3. PŘEHLED

ČÍSLA

Globální účast od 15. února 2024 do 31. května 2024

- **17 612** zobrazení stránek
- **264** účastníků
- **273** příspěvků
- **140** komentářů
- **230** vyjádření souhlasu

Od zveřejnění průběžné zprávy (9. dubna 2024) zaznamenala platforma výrazně vyšší míru účasti, a to **184 nových příspěvků a 22 nových komentářů**. Analýza byla rovněž obohacena o nové poznatky: byla zjištěna a analyzována nová oblast *Obnovitelné zdroje energie* prostřednictvím tří souvisejících témat občanů, zatímco oblast *Informovanost a Doprava a mobilita* byly obohaceny o jedno nové téma občanů. **Celkem byla přidána jedna nová oblast a pět nových témat občanů.**

PŘEHLED VŠECH OBLASTÍ A TÉMAT OBČANŮ

Níže uvedená tabulka přehledně uvádí všechny identifikované oblasti a témata občanů. V následující kapitole (4. *Hlubková analýza*) jsou všechna témata zkoumána podrobněji.

V tabulce je také zobrazen celkový počet příspěvků (Σ), které náležejí do každé příslušné oblasti. Celkový počet příspěvků na každou jednotlivou oblast (382) převyšuje celkový počet příspěvků (273), protože obsah jednotlivých příspěvků se může týkat více oblastí najednou.

OBLASTI	Σ	TÉMATA OBČANŮ
1. INFORMOVANOST	69	1.1 Zvyšování povědomí s cílem podpořit lepší spotřebu
		1.2 Organizace setkání a výměn na všech úrovních
		1.3 Vzdělávání občanů od nejútlejšího věku
		1.4 Podněcování občanů ke změně chování
		1.5 Informování občanů o možnostech, které mají k dispozici
		1.6 Zapojení občanů
2. ENERGETICKÁ MODERNIZACE BUDOV	68	2.1 Přijímání kolektivních opatření
		2.2 Zjednodušení postupů
		2.3 Boj proti energeticky neúčinným budovám
3. DOPRAVA A MOBILITA	61	3.1 Podpora udržitelné dopravy
		3.2 Podpora elektrické dopravy
		3.3 Nahrazení dopravních prostředků, které masivně znečišťují životní prostředí
4. ENERGIE Z OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ	58	4.1 Využívání energie z ekologičtějších zdrojů
		4.2 Vyčlenění finančních prostředků na podporu energie z obnovitelných zdrojů
		4.3 Opětovné použití odpadu
5. PODPORA A DOTACE	53	5.1 Zavedení dotací a prosazování přísných norem
		5.2 Daně na podporu odpovědnější spotřeby
		5.3 Investice na podporu odlišné spotřeby energie
6. VÝROBA A UKLÁDÁNÍ	28	6.1 Zlepšení využívání a ukládání zelené energie
7. SOLIDARITA	19	7.1 Projevení solidarity jako reakce na krizi
8. VYTÁPĚNÍ	11	8.1 Efektivnější využívání systémů vytápění
		8.2 Zavedení řešení dálkového vytápění
9. OSVĚTLENÍ	10	9.1 Změna návyků spojených s osvětlením
10. ZELENÁ PROSTRANSTVÍ	5	10.1 Respektování krajiny
		10.2 Zelená města

4. HLOUBKOVÁ ANALÝZA

V následující kapitole jsou podrobněji prozkoumány jednotlivé oblasti. Za tímto účelem je každé téma občanů analyzováno zvlášť, přičemž se propojují různé aspekty příspěvků.

OBLAST 1: INFORMOVANOST

Téma občanů 1.1: Zvyšování povědomí s cílem podpořit lepší spotřebu

ANALÝZA tématu

Cílem je poskytovat informace, které občanům umožní mít lepší přehled o jejich spotřebě, a zároveň upozorňovat na špatné způsoby spotřeby. Patří sem také povzbuzování občanů k tomu, aby přijali nové každodenní návyky v oblasti sledování své spotřeby (aby například namontovali na zásuvky moduly, které ukazují množství jimi spotřebované energie). Na druhé straně se navrhuje upozorňovat na špatné způsoby spotřeby, aby nedocházelo k jejich normalizaci (např. upozorňovat na otevřené dveře v obchodech v zimě během topné sezóny a zapnuté světelné reklamní poutače obchodů v noci, na nakupování značek rychlé módy).

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Sonja, 6 vyjádření souhlasu

„Zabudovat měřiče spotřeby energie do zásuvek/vypínačů světel, aby se údaje o spotřebě energie odesílaly do aplikace, která v ideálním případě přímo určí náklady na spotřebu, podobně jako je tomu u elektromobilů.“

Adela, 0 vyjádření souhlasu

„Chci, aby se zaměřili na udržitelnost oblečení. Je to odůvodněno také změnou klimatu a obecně produkcí rychlé módy po celém světě.“

Téma občanů 1.2: Organizace setkání a výměn na všech úrovních

ANALÝZA tématu

Mezi nápady sdílené na platformě patří pořádání setkání, rozhovorů a diskusí na evropské, vnitrostátní a místní úrovni, kde by se projednávaly otázky související s energetickou účinností. Lidé by díky nim byli upozorněni na ekologické otázky, rizika vysoké spotřeby energie a možná řešení. K tomu by bylo možné využít sílu sociálních médií.

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Mikas, 1 vyjádření souhlasu

„Vzhledem k tomu, že v Evropě právě probíhá válka, je pro toto téma zásadní diskuse na celoevropské úrovni.“

Isabelle, 1 vyjádření souhlasu

„Věnujte tento den zasedání energetické účinnosti. Řadě informací, výměn a sdílení mezi evropskými zeměmi, odborníky a námi, evropskými občany. Měli bychom být za tuto příležitost vděční a všichni společně rozvíjet vzory správného chování a morálku.“

Téma občanů 1.3: Vzdělávání občanů od nejútlejšího věku

ANALÝZA tématu

Občané navrhuji, aby se ve školách prováděla opatření ke zvýšení informovanosti mladších generací, například prostřednictvím praktických workshopů. A ty by mohly předávat informace o energetické účinnosti dalším stranám (např. prostřednictvím společenských aktivit, školních programů, předávání informací rodičům).

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Gerald, 4 vyjádření souhlasu

„Tím, že se zaměříme na vzdělávání mladších generací v oblasti energetické účinnosti, položíme základy udržitelnější budoucnosti. Investice do vzdělávání mladších generací (prostřednictvím sociálních akcí, školních programů, posílení postavení rodičů atd.) v oblasti energetické účinnosti nejsou jen možností; jsou pro budování udržitelné budoucnosti nutností.“

Joanna, 0 vyjádření souhlasu

„Ve školách by se těmto tématům měla věnovat zvýšená pozornost prostřednictvím praktických projektů s hmatatelným dopadem, do kterých by

se zapojila celá komunita.“

Téma občanů 1.4: Podněcování občanů ke změně chování

ANALÝZA tématu

Někteří občané se shodují na tom, že to, aby lidé začali spotřebovávat méně, není ani reálné, ani to nestačí – lidé se musí naučit spotřebovávat jinak. Společným cílem je vysvětlit veřejnosti, že některé hluboce zakořeněné návyky nejsou ani nezbytné, ani zásadně důležité, a přesvědčit je o tom. Je možné se těchto návyků vzdát (např. omezit všechny obrazovky používané pro reklamu, omezit hromadné akce s účastí velkého počtu lidí a se zapojením velkého množství zařízení; nahradit nadbytečné služební cesty videokonferencemi; snížit přepravu zboží tím, že se bude více spotřebovávat místní a sezónní zboží; podporovat práci na dálku).

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Laurent, 4 vyjádření souhlasu

„Pro to, aby byla snížena spotřeba energie, nestačí jen zvýšit účinnost, protože to podporuje vyšší spotřebu, takže potřebujeme socioekonomické uspořádání, které bude méně energeticky náročné, a tím i snížit počet cest, které není nutné realizovat.“

Emmanuel, 2 vyjádření souhlasu

„Jednoduchá věc, jak snížit spotřebu energie v nepotřebném odvětví: odstranit všechny obrazovky používané pro reklamu.“

Téma občanů 1.5: Informování občanů o možnostech, které mají k dispozici

ANALÝZA tématu

Občané se shodli ohledně vzájemného vzdělávání a poskytování řešení a podpory, díky čemuž se budou moci chovat ohleduplněji k životnímu prostředí (např. recyklace, zateplování domů, aby spotřebovávaly méně energie).

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Mirko, 7 vyjádření souhlasu

„Je třeba vyvinout větší úsilí o to, aby se energetická účinnost stala pro lidi více přitažlivou, žádanější a výhodnější [...] Je třeba vést informační kampaně v televizi, na sociálních sítích a na různých akcích.“

Maripaze, 1 vyjádření souhlasu

„Tím, že se předmětům dává druhý život, se snižuje potřeba vyrábět nové produkty. Díky tomu se omezuje množství použitých přírodních zdrojů, ekologická stopa a energie spotřebovaná při výrobě.“

Téma občanů 1.6: Zapojení občanů

ANALÝZA tématu

Občané se shodli na tom, že je potřeba lidi více vzdělávat a poskytnout jim možná řešení a podporu, aby se chovali ohleduplněji k životnímu prostředí (např. recyklovali, zateplovali své domy za účelem spotřeby menšího množství energie).

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Жаклин, 0 vyjádření souhlasu

„Cílem je získat více informací o energetické politice a o tom, jak bychom měli postupovat v případě energetické krize, kterou v současné době procházíme. Je dobré zapojit ty, kterých se energetická krize přímo dotýká.“

Атанас, 1 vyjádření souhlasu

„Jak by EU měla motivovat obce k tomu, aby zapojili mladé lidi na místní úrovni do života obcí.“

OBLAST 2: ENERGETICKÁ MODERNIZACE BUDOV

Téma občanů 2.1: Přijímání kolektivních opatření

ANALÝZA tématu

Občané se shodují na tom, že pro účinnou realizaci opatření v oblasti energetické modernizace budov musí vlády, podniky a jednotlivci spolupracovat. Orgány veřejné moci musí lidem poskytovat informace potřebné k tomu, aby mohli spotřebovávat efektivněji a udržitelněji. Zároveň se však shodli na tom, že je na

jednotlivých občanech, aby se chovali udržitelně a podporovali své okolí v tom, aby změnilo své návyky (např. tím, že zrenovují své domy a promluví si se svými sousedy, aby je povzbudili k tomu samému).

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Matej, 5 vyjádření souhlasu

„Vlády, podniky a jednotlivci musí při provádění opatření spolupracovat.“

Anthony, 7 vyjádření souhlasu

„Energetická účinnost je částečně záležitostí komunity a kolektivního jednání, takže kroky na podporu účinnosti a modernizace by měly motivovat komunity k tomu, aby lidé mohli spolupracovat a přesvědčit ostatní ve svém okolí.“

Téma občanů 2.2: Zjednodušení postupů

ANALÝZA tématu

Orgány veřejné moci musí snížit byrokratickou zátěž spojenou s energetickou modernizací budov a usnadnit k ní přístup (např. v oblasti instalace fotovoltaických panelů). Musí také informovat občany o možnostech, které mají k dispozici, aby mohli začít provádět potřebné postupy. Zejména by měly klást důraz na „bílý certifikát“, což je motivační systém, který má lidi povzbudit k tomu, aby přijali opatření a snížili spotřebu energie.

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Danielle, 3 vyjádření souhlasu

„Zjednodušit a urychlit proces schvalování a povolování instalace fotovoltaických systémů. Toho lze dosáhnout tím, že se zjednoduší regulační požadavky a omezí se byrokracie, pokud jde o žádosti o stavební povolení.“

Agnieszka, 1 vyjádření souhlasu

„Na úrovni orgánů EU by mělo být zavedeno legislativní řešení, které by umožnilo rychlé a zjednodušené zahájení programů na podporu energetické účinnosti pro různé kategorie bydlení podle výše příjmů, aby orgány místní správy mohly bez ohledu na své priority tato opatření provádět v každé lokalitě.“

Téma občanů 2.3: Boj proti budovám, které nejsou energeticky účinné

ANALÝZA tématu

Občané se shodli na tom, že je potřeba zajistit, aby rostl počet energeticky úspornějších budov. Kromě toho by se měla energie efektivněji ukládat. Je třeba přijmout nezbytná opatření, jako je renovace stávajících budov (soukromých obydlí, veřejných míst), aby byly méně energeticky náročné (např. opětovným zateplením), lepší izolace nových budov, aby spotřebovávaly méně energie, a využití větších ploch k výrobě energie (např. umístění solárních panelů na prázdné střechy parkovišť).

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Etienne, 3 vyjádření souhlasu

„Správné využití městských prostorů – mnoho parkovacích míst, střechy veřejných budov atd. Tyto prostory by mohly být využity k napájení těchto autonomních budov (vzorem je Disneyland v Paříži).“

Alberto, 1 vyjádření souhlasu

„Jsme svědky toho, jak se systém bílých certifikátů, který byl nedávno zaveden v naší zemi (nicméně v jiných zemích, například ve Francii a Itálii, byl zaveden již dříve), stává klíčovým k posílení energetické účinnosti a udržitelného rozvoje ve všech odvětvích (průmysl, služby, bydlení a doprava).“

OBLAST 3: DOPRAVA A MĚKKÁ MOBILITA

Téma občanů 3.1: Podpora udržitelné dopravy

ANALÝZA tématu

Občané se shodli na tom, že je třeba povzbudit lidi k tomu, aby využívali ekologičtější formy dopravy, tím, že jim budou nabídnuty účinné alternativy: snížení ceny veřejné dopravy (např. zlevnění ročního předplaceného jízdného na veřejnou dopravu ve velkých městech nebo zlevnění cestování vlakem oproti cestování letadlem) a také povzbuzení lidí k tomu, aby častěji používali ekologičtější formy dopravy, např. jízdní kola (rychlejší rozvoj cyklostezek, zejména ve velkých městech).

Vybrané PŘÍSPĚVKY

João, 3 vyjádření souhlasu

„Volte udržitelnější formy dopravy, využívejte veřejnou dopravu (jsou nutné nižší a výhodnější ceny pro občany) nebo elektromobily (výhodné kampaně na zpětný odběr).“

Marilina, 2 vyjádření souhlasu

„Veřejná doprava by měla nabýt na významu, protože pomáhá bojovat proti energetické krizi, snižuje provoz a pomáhá řešit další závažné problémy, které se vyskytují po celém světě.“

Téma občanů 3.2: Podpora elektrické dopravy**ANALÝZA tématu**

Účastníci se shodli na tom, že je nutné rozvíjet odvětví elektrické dopravy: jednak podporou rozšiřování elektrické veřejné dopravy ve městech s cílem snížit emise (např. podporou zavádění trolejbusů ve městech), ale také podporou nákupu elektromobilů, investicemi do společností vyrábějících elektromobily, poskytováním dotací a širokou dostupností dobíjecích stanic.

Vybrané PŘÍSPĚVKY**Jose, 1 vyjádření souhlasu**

„Myslím si, že městská hromadná doprava by měla být plně elektrická, protože nezajišťuje dálkové cesty, a tak není třeba se obávat, že nebude možné najít dobíjecí stanice.“

Franziska, 0 vyjádření souhlasu

„Pokud máme podpořit hojnější využívání elektromobilů ve městech i menších obcích, je třeba rozšířit a zlepšit infrastrukturu pro jejich dobíjení.“

Téma občanů 3.3: Nahrazení dopravních prostředků, které masivně znečišťují životní prostředí**ANALÝZA tématu**

Občané se shodli na tom, že je třeba lépe motivovat veřejnost k tomu, aby používala ekologicky šetrnější dopravní prostředky. Toho lze dosáhnout zdaněním a nahrazením dopravních prostředků, které masivně znečišťují životní

prostředí (např. nahrazením starých, znečišťujících vlaků elektrickými vlaky), a také zavedením specifických omezení, která by lidi odradila od používání určitých dopravních prostředků (např. zavedení limitů pro vozidla kategorie SUV v městských oblastech).

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Juliette, 1 vyjádření souhlasu

„Je vyvíjeno velké úsilí o to, aby se omezilo používání osobních automobilů a aby se podpořila elektrická vozidla. Velký vliv na snížení energetické stopy měst a zemí má to, že se životaschopnější a levnější alternativou stane veřejná doprava.“

Victor, 26 vyjádření souhlasu

„Hmotnost a velikost vozidla přímo ovlivňuje jeho spotřebu paliva, a tím přispívá k vyčerpávání fosilních paliv a znečišťování životního prostředí. Vozidla kategorie SUV, která jsou známá svými většími rozměry, mají nejen vyšší spotřebu paliva, což má větší dopad na změnu klimatu, ale také zhoršují dopravní zácpy a problémy s parkováním v hustě obydlených městských oblastech. Proto se navrhuje zvážit zavedení vyššího zdanění vozidel kategorie SUV nebo posoudit omezení jejich používání v městských oblastech.“

OBLAST 4: ENERGIE Z OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ

Téma občanů 4.1: Využívání energie z ekologičtějších zdrojů

ANALÝZA tématu

Pro občany se jeví jako zásadní podporovat různé formy energie, které jsou šetrnější k životnímu prostředí. To platí jak pro veřejná místa, tak pro soukromé domy: solární energie (co nejrychlejší instalace solárních panelů, například na střechy domů), vodní energie (rozvoj elektráren na výrobu vodní energie, která je neutrální z hlediska emisí CO₂), větrná energie (výroba a instalace větrných turbín) a konečně zajištění většího počtu jaderných elektráren. Nakonec se občané shodli na tom, že bychom měli zavést systém přerozdělování energie, aby nedocházelo ke ztrátám a aby ti, kteří nemají přístup k těmto zdrojům energie, mohli nadále využívat čistou energii.

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Hans-Werner, 0 vyjádření souhlasu

„Energie je přítomna a může být nanejvýš přeměněna. 2. Solární a jaderná energie jsou primární energií. Příroda a člověk z ní vytvářejí sekundární energii. Jaderné elektrárny nesmí být vypnuty, musí být zajištěna bezpečná energie.“

Ben, 0 vyjádření souhlasu

„Musíme přejít z energie, která nepochází z obnovitelných zdrojů, na čistou a zelenou energii, jako jsou větrné elektrárny a solární panely. Jaderná a uhlíková energie není dostatečně čistá na to, abychom ji mohli považovat za dobrou dlouhodobou investici.“

Téma občanů 4.2: Vyčlenění finančních prostředků na podporu energie z obnovitelných zdrojů**ANALÝZA tématu**

Pro občany je důležité, aby bylo zavedeno účelové financování rozvoje energie z obnovitelných zdrojů, zejména ve venkovských oblastech. Bylo dosaženo shody ohledně toho, že zelená energie je budoucností. Občané považují za zásadní, aby k ní měli přístup všichni občané bez ohledu na jejich majetkové poměry.

Vybrané PŘÍSPĚVKY**Andre, 0 vyjádření souhlasu**

„V menších venkovských obcích a městech můžeme využívat energii z obnovitelných zdrojů jen v omezené míře, a to z důvodu nedostatku kapitálu a nedostatečného rozvoje.“

Roberts, 1 vyjádření souhlasu

„Není zavedeno financování výroby udržitelné elektřiny. Chybí systém, který by umožňoval získat finanční prostředky přímo z EU, nikoli prostřednictvím místních samospráv, které kladou absurdní požadavky.“

Téma občanů 4.3: Opětovné použití odpadu**ANALÝZA tématu**

Účastníci zdůrazňují, že je důležité zavést komplexní systém nakládání s odpady, který by snížil počet skládek. Z odpadu by se pak mohla získávat energie, například výrobou bioplynu z potravinového odpadu.

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Laura, 1 vyjádření souhlasu

„Musíme se zaměřit na zdroj energie, preferovat energii z obnovitelných zdrojů a snažit se minimalizovat plýtvání.“

Zeynep, 0 vyjádření souhlasu

„Za účelem snížení počtu skládek v EU navrhuji zavést komplexní systém nakládání s odpady zaměřený na recyklaci a kompostování. Tento systém by zahrnoval pobídky pro podniky a domácnosti k tomu, aby snižovaly produkci odpadu, a také přísná pravidla pro skládkování. Množství odpadu, který končí na skládkách, by navíc mohly dále minimalizovat investice do inovativních technologií pro přeměnu odpadu na energii.“

OBLAST 5: PODPORA A DOTACE

Téma občanů 5.1: Zavedení dotací a prosazování přísných norem

ANALÝZA tématu

Občané tvrdí, že orgány veřejné moci musí zavést normy a povinnosti, které by lidi přiměly stavět ohleduplněji (např. normy na podporu renovace starých budov nebo na regulaci výstavby nových budov).

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Matej, 4 vyjádření souhlasu

„Poskytovat dotace na zateplení a koupi staršího rodinného domu, komplexní rekonstrukci domů pomocí obnovitelných zdrojů energie (OZE). Efektivnější využití energie.“

Monica, 4 vyjádření souhlasu

„Vlády mohou také do roku 2030 zavést přísná urbanistická a stavební pravidla, která zajistí, aby nové stavby nebo rekonstrukce starých budov splňovaly určité normy energetické účinnosti. Ty mohou zahrnovat aspekty, jako je vhodná izolace, energeticky účinná okna, osvětlení a systémy vytápění. Kromě toho lze zavést povinné zavádění inteligentních systémů v nových stavbách a ekologické budovy mohou těžit ze snížených poplatků.“

Téma občanů 5.2: Podpora odpovědnější spotřeby

ANALÝZA tématu

Občané požadují zavedení systému bonusů/malusů, který by podporoval efektivnější spotřebu a odrazoval od nadměrné spotřeby energie. Toho lze dosáhnout zejména tím, že se některé výrobky zdaní více než jiné (například dovážené zboží nebo používání starých, znečišťujících automobilů).

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Arancha, 1 vyjádření souhlasu

„Jelikož všichni usilujeme o udržitelnost a snižování uhlíkové stopy, ptám se, jak budou moci občané nahradit svá vozidla, která znečišťují životní prostředí, když to bude spojeno s velmi vysokými náklady a pomoc bude poskytována minimálně.“

Fabio, 2 vyjádření souhlasu

„Výrobce ovoce a zeleniny, který spotřebuje stejnou energii jako výrobce alkoholických nápojů nebo cigaret, musí platit méně, protože jeho výrobek je pro společnost přínosnější a výrobky jako cigarety a alkohol jsou škodlivé.“

Téma občanů 5.3: Investice na podporu odlišné spotřeby energie

ANALÝZA tématu

Občané zdůrazňují, že orgány veřejné moci by měly podporovat lidi v tom, aby změnili svou spotřebu tím, že budou investovat do ekologických iniciativ (např. instalací rychlonabíječek v nových kolektivních nebo individuálních budovách, aby podnítily lidi k nákupu elektromobilů).

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Claude, 5 vyjádření souhlasu

„Bylo by vhodné, aby se v nových soukromých nebo veřejných stavebních projektech počítalo s instalací dobíjecích stanic. Terminály by mohly být částečně hrazeny nebo dotovány orgány veřejné moci.“

Jose, 1 vyjádření souhlasu

„V dnešní době je koupě elektromobilu pastí. Většina z nás jej nemá kde dobít. Auta ve Španělsku parkují na veřejných komunikacích, což znemožňuje noční dobíjení. Dojezd těchto vozidel je velmi omezený. Dobíjení je pomalé a nákladné z hlediska času i cesty.“

OBLAST 6: VÝROBA A UKLÁDÁNÍ ZELENÉ ENERGIE

Téma občanů 6.1: Zlepšení využívání a ukládání zelené energie**ANALÝZA tématu**

Občané shodně podpořili myšlenku, že k dosažení větší energetické účinnosti je třeba naučit se vyrábět energii z nových zdrojů, jako je pohyb (např. rekuperací energie vyrobené v tělocvičnách) nebo elektromobily (umístěním modulu na jejich střeche, který přeměňuje sluneční energii). Zaznělo také to, že se musíme naučit lépe ukládat energii v dematerializované podobě (například v bateriích), a nevytvářet nákladné, energeticky náročné infrastruktury.

Vybrané PŘÍSPĚVKY**Léo, 2 vyjádření souhlasu**

„Zabudování solárních modulů do vozidel ve slunných regionech, čímž se sníží závislost na fosilních palivech.“

Roelof, 4 vyjádření souhlasu

„Decentralizované ukládání, například vodík, čpavek, kinetická energie nebo baterie, nabízí řešení jak z technického, tak strategického hlediska (narušení).“

OBLAST 7: SOLIDARITA

Téma občanů 7.1: Projevení solidarity jako reakce na krizi

ANALÝZA tématu

Na ekologickou krizi je třeba reagovat kolektivně, aby ekologické iniciativy nebyly vyhrazeny jen pro část obyvatelstva, ale aby se jich mohli účastnit všichni. Občané se shodli na tom, že Evropská unie a orgány veřejné moci musí podporovat nejchudší a nejmladší části obyvatelstva v tom, aby měly přístup k nákladnějším ekologickým iniciativám (např. dotace na podporu instalace solárních panelů, nákup elektromobilů, snížení účtů studentů za elektřinu tím, že se sazby přizpůsobí sazbám běžných domácností).

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Effie, 1 vyjádření souhlasu

„Řada (nejchudších) občanů již provedla veškerá úsporná opatření, která si mohou dovolit. EU by se v případě chudých a středně velkých domácností měla zaměřit na výrobu elektřiny z vlastních zdrojů. Zavést přísné pokyny pro členské státy, aby u domácností upřednostňovaly výrobu elektřiny z vlastních zdrojů.“

Anthony, 7 vyjádření souhlasu

„Energetická účinnost je částečně záležitostí komunity a kolektivního jednání, takže kroky na podporu účinnosti a modernizace by měly motivovat komunity k tomu, aby lidé mohli spolupracovat a přesvědčit ostatní ve svém okolí.“

OBLAST 8: VYTÁPĚNÍ

Téma občanů 8.1: Efektivnější využívání systémů vytápění

ANALÝZA tématu

Podle účastníků je důležité lépe uplatňovat stávající pravidla a vydávat doporučení týkající se vytápění. Tím by se zabránilo neefektivnímu využívání systémů vytápění, jež vede k nadměrné spotřebě (např. již existuje řada právních předpisů, norem a doporučení týkajících se využívání systémů vytápění, které pomáhají zamezit předimenzovaným spotřebičům, špatné údržbě nebo špatné kontrole systémů). Kromě toho se jeví jako nezbytné obnovit nízkoenergetické systémy vytápění (např. aerotermální energie, geotermální energie, biomasa).

Vybrané PŘÍSPĚVKY**Alin, 3 vyjádření souhlasu**

„Na základě zkušeností je řada systémů vytápění a klimatizačních systémů špatně využívána z důvodu předimenzování, nedostatečné údržby nebo řízení. Nejčastěji se bez investic dosáhne 10 až 15 % úspor energie, a to bez ohledu na spotřebovanou energii. I když existuje řada nástrojů (legislativních, normativních, příruček, doporučení, rad,...), jejich uplatňování není systematické. Uplatňujme tato pravidla řádně.“

Ana Maria, 4 vyjádření souhlasu

„Spotřebiče s účinnější energetickou třídou. Systémy vytápění založené na energii z obnovitelných zdrojů: aerotermální energii, geotermální energii, biomase.“

Téma občanů 8.2: Zavedení řešení dálkového vytápění**ANALÝZA tématu**

Účastníci se shodli na tom, že je důležité snížit náklady na energii a výdaje za energii tím, že se pokud možno zřídí systém dálkového vytápění. Umožnil by vytápění čtvrti, města nebo širšího území (např. pomocí podzemního potrubí pro udržitelné vytápění a chlazení nebo nahrazením kotlů účinnými tepelnými čerpadly).

Vybrané PŘÍSPĚVKY**Federico, 9 vyjádření souhlasu**

„Zavést, pokud je to možné, řešení dálkového vytápění.“

Ingrid, 0 vyjádření souhlasu

„Odklon od fosilních paliv tedy znamená, že nejprve dojde k přechodu na tepelná čerpadla, včetně větších radiátorů, což sníží průtočnou teplotu a zlepší regulaci systému. Takto lze cenově výhodně přeměnit 15 000 kWh zemního plynu na 3 200 kWh elektřiny.“

OBLAST 9: OSVĚTLENÍ

Téma občanů 9.1: Změna návyků spojených s osvětlením

ANALÝZA tématu

Účastníci se shodli na tom, že by se měla zlepšit energetická účinnost a osvětlení ve veřejných budovách a domácnostech. Toho lze dosáhnout změnou způsobu nastavení a používání svítidel a osvětlovacích systémů (např. rozšířením používání nízkoenergetických LED nebo přirozených světlíků). Dalšími příklady, které byly zmíněny, je přestat používat žárovky a zhasínat světla na veřejných místech v noci, aby se ušetřila elektřina.

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Ana Maria, 4 vyjádření souhlasu

„Domy musí zlepšit svou energetickou účinnost a osvětlení: pomocí LED žárovek nebo přirozených světlíků.“

Haoyue, 0 vyjádření souhlasu

„Všimla jsem si, že mnoho žárovek na veřejných místech není zhasnutých. Naléhám na všechny, aby v noci zhasínali světla a šetřili tak elektrickou energii.“

OBLAST 10: ZELENÁ A OHLEDUPLNÁ PROSTRANSTVÍ

Téma občanů 10.1: Respektování krajiny

1. Respektování krajiny

ANALÝZA tématu

Účastníci se shodli na tom, že je nutné pokračovat v zavádění zelené energie. Upozorňují však na to, že to musí být provedeno způsobem, který nebude mít dopad na krajinu (např. plošné umísťování větrných elektráren).

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Stefano, 2 vyjádření souhlasu

„Energetická transformace je pro boj se změnou klimatu zásadní. Nelze ji však vynucovat. Větrné nebo fotovoltaiické elektrárny nelze zasazovat do krajiny v místech, kde se občané a města nevyjádřili v tom smyslu, že tyto infrastruktury

vítají. Je nezbytné dodržovat Aarhuskou úmluvu, jejímiž smluvními stranami jsou evropské země i samotná Evropská unie.“

Téma občanů 10.2: Zelená města

ANALÝZA tématu

Občané přišli s nápadem vytvořit města s větším množstvím zeleně, snížit teploty, a bojovat tak proti globálnímu oteplování (např. některá města se rozhodla vysadit mnoho stromů, což jim umožnilo snížit o několik stupňů teploty během vln veder), ale také využít některá místa k výsadbě stromů (např. nevyužívané střechy ve městech).

Vybrané PŘÍSPĚVKY

Federico, 9 vyjádření souhlasu

„Výrazně omezit betonové plochy v městských ulicích a místo nich vysazovat trávu a stromy, čímž se sníží oteplování města a používání chladicích zařízení (zejména v létě).“

Charline, 0 vyjádření souhlasu

„Chci víc přírodních zákoutí ve městě, která nám umožní dýchat a zachytí znečištění a také poskytnou útočiště, kde se dá schovat před sluncem.“

5. ZÁVĚRY

Platforma aktivního občanství v oblasti energetické účinnosti byla důležitým milníkem, neboť umožnila online **vícejazyčné zapojení občanů** na evropské úrovni. Jak bylo uvedeno výše, během celého období konzultace od 15. února do 31. května 2024 významně posunula chápání **společné vize v oblasti zvyšování energetické účinnosti** v celé EU. Spojení online příspěvků s výstupy z panelové diskuse občanů obohatilo dialog a zajistilo, že při formování závěrečných poznatků byly zohledněny různé perspektivy.

Proces zapojení občanů odhalil **silnou shodu mezi účastníky v několika základních oblastech**: informovanost, energetická modernizace budov, doprava a mobilita, energie z obnovitelných zdrojů, podpora a dotace, výroba a ukládání zelené energie, solidarita, vytápění, osvětlení a zelená prostranství. Občané zdůraznili, že vedle **systémových změn** je zapotřebí i **praktických řešení, která budou řízena komunitou**. Mezi hlavní témata, která byla diskutována, patří nutnost zjednodušit postupy energetické modernizace budov, větší veřejné investice do energie z obnovitelných zdrojů a rozšíření infrastruktury elektrické dopravy.

Souhrnně lze říci, že tato konzultace nejen přinesla řadu nápadů a návrhů evropských občanů, ale také **zdůraznila potřebu jednotného a akčně zaměřeného přístupu k energetické účinnosti**. Je zřejmé, že ačkoli jsou pro účastníky klíčové regulační rámce a technologický pokrok, je pro dosažení dlouhodobých cílů v oblasti udržitelnosti i nadále nezbytné zapojení občanů a posílení jejich postavení.

Je důležité zdůraznit, že výše uvedené výsledky nelze považovat za reprezentativní. Přesto přinášejí na jedné straně **nové myšlenky** a na druhé straně umožňují získat **obecnou představu o prioritách občanů a porozumět jim**. Vzhledem k tomu, že Evropa v oblasti energetické účinnosti postupuje kupředu, mohou tyto poznatky pomoci při vytváření politik, které budou nejen účinné, ale také **široce podporované veřejností**. Tím by se zajistila inkluzivnost a udržitelnost energetické transformace Evropy.